KÖZGAZDÁSZ FÓRUM

Romániai Magyar Közgazdász Társaság
Asociatia Economistilor Maghiari din România
Gesellschaft Ungarischer Ökonomen aus Rumänien
Hungarian Economist's Society of Romania

A ROMÁNIAI MAGYAR KÖZGAZDÁSZ TÁRSASÁG SZAKMAI KÖZLÖNYE **2000. június, III. évfolyam 2. szám**

Wesselényi Miklós emlékezete

Ifjú hadadi Wesselényi Miklós annak a 19. századi nagy reformnemzedéknek volt egyik kiemelkedõ tagja, amely azt a célt tûzte maga elé, hogy Magyarországon és Erdélyben felszámolja az idejétmúlt feudális rendi állapotokat s rávezesse a magyarságot a Nyugat-Európában már jelentõs eredményeket felmutató polgári világ útjára, s hogy a Habsburg Birodalom keretében méltóbb helyet és helyzetet vívjon ki a magyarság számára.

Úgy véljük, hogy manapság, amikor annyi szó esik polgárosodásról, reformokról, az erkölcsi megújulás szükségességérõl, amikor inkább az új kapitalizmus gátlástalanságainak vagyunk tanúi, nem felesleges emlékeznünk az olyan elõdök példájára, akik mindig képesek voltak társadalomban és nemzetben gondolkodni, s a közjóra való törekvés fontosabb volt számukra, mint az egyéni érvényesülés. A nagy nemzedék legnagyobbjaira: Széchenyi Istvánra, Kossuth Lajosra, Deák Ferencre valóban gyakran történik hivatkozás a magyar közélet fórumain, de Wesselényi neve alig-alig hangzik el. És ezt különösen azért hiányoljuk, mert a reformnemzedék vezetõi közül Wesselényi ismerte fel legreálisabban Erdély s az erdélyi magyarság sorskérdéseit. Kissé sarkítva azt is mondhatnánk: csak õ ismerte fel igazán. Ezért örülhetünk annak, hogy a **Magyarok Világszövetsége az egyébként történelmi 2000. évet Wesselényi Évnek nyilvánította.**

Ifjabb hadadi Wesselényi Miklós 1796. december 30-án született a Partiumban, Zsibón. Fontos volt pályája alakulásában az, hogy apjától, id. Wesselényi Miklóstól a 22 szegény jobbágyfalun s a nehezen fékezhetõ természetén túl értékes szellemi örökség maradt rá: szenvedélyes hazaszeretet s közéleti elkötelezettség. Utóbbiak birtokában az ifjú Wesselényi rendkívül tudatosan készült önként vállalt szerepére: nemcsak tanítómestereitõl s könyvekbõl tanult, de környezete, Erdély, Magyarország, Nyugat- és Kelet-Európa állapotának elemzõ felmérésébõl is reális tanulságokat volt képes meríteni, s olykor váteszi gondolatokat megfogalmazni.

Az életpálya alakulásában felmérhetetlen jelentõségû volt megismerkedése és barátsága a szintén történelmi szerepvállalásra készülõ Széchényi Istvánnal. Az 1820–1830-as években együtt, egyidõben gondolták ki a magyar reform eszmerendszerét s módozatait. Ezeket elméleti mûveikben tették közzé: Széchenyi a *Hitel*ben és más mûveiben, Wesselényi a *Balítéletekrõl* címû könyvében foglalta össze nézeteit. Ezek lényege: fel kell számolni a jobbágyrendszert az önkéntes örökváltság útján, s a parasztságot fel kell ruházni polgári szabadságjogokkal, hogy a születõ polgári nemzet része lehessen. És ezzel egyidõben törvényes reformok által modernizálni kell a gazdaságot s az intézményrendszert.

Magyarországon könnyebben s fõleg gyorsabban megkezdõdött a gazdaság és társadalom átalakulása, mint a gyöngébb, szegényebb s a Habsburghatalom által nagyobb nyomás alatt tartott Erdélyben. De Erdélyben is születtek kezdeményezések, s ezek élén báró Wesselényi Miklós állt. Õ elsõsorban saját uradalmát szerette volna példamutató gazdasággá átalakítani.

Elsõ lépésként bevezette Zsibón a váltógazdaságot, s elkezdte a birtok modern mezõgazdasági gépekkel való felszerelését: ekéket, vetõgépet, majd cséplõgépet hozatott. Elindította a borgazdaságot a korszerûsödés felé: palackoztatni kezdte borait s új szõlõfajtákat honosított meg; pénzszerzés céljából szeszfõzdét állított fel. Mindezek mellett a fiatal gazda a ménesére volt a legbüszkébb. A régi ménest angol telivér fajtákkal frissítette fel s a minõségi lótartásban mutatott példát. Szólhatnánk a juhászatáról is, amely nem kis jövedelemhez juttatta a gazdaságot. Röviden: Wesselényi a piacra termelõ mezõgazdaság meghonosításával